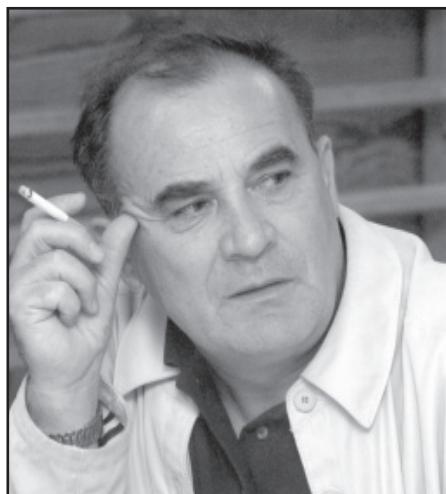

I teatrolog je divák

Rozhovor

Denně jako lektor přednáší a diskutuje v Kritickém klubu. Rozvážný, vzdělaný, suverénně působící pan profesor. Ne nadarmo byl svého času mluvčím slovenského prezidenta. V únoru mu bylo šedesát dva let, jmenuje se Vladimír Štefko a je pedagogem katedry divadelní vědy na VŠMU. Léta se zabývá - zvláště slovenským - profesionálním a amatérským divadlem. Je autorem mnohých monografií (Slovenské ochotnické divadlo 1830-1980, 1983, Premeny slovenského ochotníckeho divadla, 1984, Divadelná Nitra, 1989, Slovenské činoherné divadlo 1938-1945, 1993). Jeho životní osudy a znalosti z amatérského i profesionálního divadla jsou natolik bohaté, že rozhovor s ním by mohl trvat hodiny. Měli jsme na něj ale jen necelou hodinku v kavárně poblíž Jiráskova rodného domku.

Jaké divadlo máte rád, jaký je váš divadelní ideál?

Mohl bych na to odpovědět velmi jenoduše, že mám rád dobré divadlo, že pro divadlo nemám žádný vyhraněný ideál, ale když se nad tím zamyslím, musím konstatovat, že přece jen mám rád jistý typ divadla, a to takového, které přináší nějakou myšlenku, které se zabývá nějakým problémem. Má rád divadlo, které jde nad elementární situaci a nevybíjí se jen v nějakém vizualizování nebo zhmotňování pocitů. Zdá se mi, že na život i na umění je pocit trochu málo.

Jak se vyvíjela vaše životní dráha?

Narodil jsem se v Martině, městě, kde je divadelní tradice neobvykle silná, takže jsem se s divadlem seznamoval od svých nejútlejších let. Právě martinské divadlo je vinno tím, že jsem se stal divadelním kritikem a později teatrologem. Studoval jsem na FF v Bratislavě, pak jsem si udělal doktorát z československých dějin, potom jsem na Slovenské AV udělal externí aspiranturu z divadelní vědy, a pak na VŠMU docenturu a profesuru. Často jsem působil v různých novinových a rozhlasových redakcích, kde jsem se soustředil vždy výlučně na kulturu, z nichž 90% souviselo s divadlem amatérským i profesionálním.

Proč jste se zajímal vedle profesionálního divadla i amatérským?

Pro mne to byla vždy sféra - jak říkal Scherhauser - většich možností. Cenzurní zásahy tam byly mírnější, v období normalizace se v amatérském divadle všechno dalo... A po nějakém čase se ty věci dostaly na hlavní "profesionální" scénu.

Další věc, která byla pro mě v amatérském divadle velmi důležitá, je práce v porotách. Přinutila mě totiž daleko se intenzivněji zabývat analýzami inscenací, než když jsem naklepal recenzi do novin na nějaké dvě rukopisné strany či méně. Musel jsem zdůvodňovat své soudy před velkým auditoriem a daleko srozumitelněji formulovat své soudy, donutilo mě to si spoustu teatrogických věcí velmi přesně srovnat v hlavě.

Jak se teatrolog stane mluvčím prezidenta?

Shodou jistých okolností. Začalo to tím, že v lednu 1990 shromázdění pracovníků Slovenského rozhlasu navrhlo slovenské vládě - to bylo podle tehdy platných zákonů - že chtějí, abych se tam stal ředitelem. Stalo se. Následovalo pro mě perných skoro pět let, kdy jsem usiloval - myslím poměrně úspěšně - předělat rozhlas ideologického typu na rozhlas občanského typu. Ale potom jsme měli na Slovensku éru velkého vůdce Mečiaru, se kterým jsem se samozřejmě dostal do ostře konfliktu, akdyž vyhrál druhé volby, tak mě z toho rádia vyrazili. Pro ně typicky bez toho, aby dodrželi zákon. Tehdy mě oslovil president Kováč, který byl tehdy už v dost velké opozici vůči Mečiarovi, i když byl původně jeho spolupracovníkem, ale velmi rychle - s mnoha dalšími - prokoukl tyto diktátořské Mečiarovy manýry, abych se stal jeho mluvčím. Zdál jsem se mu pro tu funkci vhodným člověkem s jistým zkušenostmi z oblasti kultury a žurnalistiky. Já to vzal jako šanci, i když na jiném poli, pokračovat v úsilích, která jsem chtěl realizovat v rádiu. Mluvčím jsem byl od roku 1994 až do března 1998. Pak jsem byl ještě šéfredaktorem týdeníku Život, a když ten týdeník získali noví majitelé

Pokračování na straně 2

Neexistence pointy v dramatu neosvobozuje diváky od povinnosti opustit sál.
S.J. Lec

9:00-12:30
Semináře a dílny

14:00-16:00
Kritický klub

16:30 (B) a 19:30 (A) - Jiráskovo divadlo
DS u.s. Triarius Česká Třebová
Alexandr Vvěděnskij: Vánoce u Ivanovových (90')

16:30 (A) a 19:30 (B) - Sál Josefa Čapka
DS Tyan Plzeň
Roman Sikora: Antigona: Odjezd! (75')

17:00 - Park Aloise Jiráska
Koncert hudebního orchestru SWING SEXTET

17:00 - Husův sbor ČCSH
Setkání s Mozartem
Hudební vystoupení MUZIKY PER Quattro

20:00 - Park Aloise Jiráska
Koncert kapely THE RIVERSIDE - blues band
Zpívá američan Stev Wilkinson

21:00 - stan ve dvoře
VOSTO5 divize TEATRO PICCOLO PRIMITIVO Hrusice 1907
Množina autorských, divadelně zábavných a loutkových prvků s artistickým vystupem od Berouska

21:00 - Čajovna
KUBANA SUMMER
Latinsko - americká hudba - salsa, samba, rumba
v Čajovně

22:00 - Jiráskovo divadlo
Radovan Lipus a David Vávra uvedou v předpremiéře pořad: Šumrný Jiráskův kraj (90')
DOPLŇKOVÝ PROGRAM

BEZ UMRTVENÍ

Napadlo mě to při Plešaté zpěvačce. Vlastně mě to napadá vždycky, když vidím nějakou inscenovanou "starou" avantgardu. Co dřív bylo pro úzkou skupinu sprízněných, jako jsou dnes třeba Lantovci nebo Ani... Ale..., čemu se smáli (v případě Ionesca parížští) intelektuálové, je dnes součástí komediálního žánru už neprovokujícího formou ani obsahem, o to víc ale schopného komunikovat s "normálním" divákem. Nebudu zde Sokolovské soudit - mně se inscenace vcelku líbila, nejvíce děkovačka do prázdného sálu -, spíš mě zaujal samozřejmý, bezproblémový smích diváků. Jako by sledovali Wilda či Frayna, Jak je důležité mít Filipa, Zepředu ze zadu... Zdá se mi, že něco je na tom nedobře. Avantgardě zdá se vypadávají zuby velmi rychle. To podstatné, provokativní, na solar mířící rána se vytrácí. Chaos i míjení jsou dnes jiná, než za dob Ionescových, Mrožkových či Havlových. Jsou děsivější, hlučnější. Co "starou" avantgardu dnes nahrazuje? říkám si vždycky při sledování takových her. Asi coolness, nebo současná německá dramatika, Schwab, Kane, Ravenhill... To jsou hry, to jsou komedie, při kterých se (zatím) smějí jen ti "zasvěcení", jen ti "mladí", z kterých svět těch her vyhřezává, rozumějí mu, chápou jej. Chybí mi tu. Zatím?

Ale možná se mylím a existenciální Ionesco a celá absurdní dramatika byly skutečně posledním vzepětím divadla s vážným, do hloubky mířícím obsahem, jak mě o tom přesvědčoval profesor Štefko během našeho rozhovoru pro Zpravodaj. A ta coolness je jen pěna dní, na niž po pár letech nikdo nevzdychne, jíž nikdo nebude inscenovat ani na Hronově, jíž se tedy nikdo nebude "bezstarostně" smát.

Nechávám tyto úvahy, jež jsem původně chtěl razantně zakončit zvoláním: "Dnes je ten den! Sikora přijede! Vveděnskij ozije!", otevřené. Je totiž již pozdní noční čas a do redakce vtrhla jedna excelentní divadelnice a celá natěšená, s očima navrch hlavy na mě volá: "Nejlepší to je ze zadu!" Vstávám a běžím ven, abych i já viděl - bez umrtvení - vostopětí Vajca. Ve stanu zepředu, za stámem ze zadu.

Vladimír Hulec

Včera jsme otiskli "hvězdičky" z do té doby odehraných inscenací, a jak to bývá, vloudily se nám tam nějaké černé dírky a sem tam blikla hvězdička nepravá. A tak tedy vězte, že Vladimír Hulec místopřísežně prohlašuje, že Motýlkum a Kozičkám dal za jejich Malou rošádu tři puntíky, už proto, že býval sám závodním šachistou. Saša Gregar zas - jak jsme si ověřili na matrčinném úřadě - se nejmeneje Alefrandr, nýbrž Alexandr a Manžela na inzerát viděl tak krátce, že by si netroufal dát mu ani jednu, ale ani dvě, ani tři, ale ani čtyři, ani pět, ale ani čtyři a půl hvězdičky. Zkrátka měl tam být prázdný čtvereček.

red

a chtěli z něj udělat bulvární časopis, tak jsme si navzájem poděkovali a začal jsem na VŠMU působit s větším úvazkem a větším nasazením, protože externě nebo na vedlejší úvazek jsem tam pracoval již dříve.

Co na VŠMU přednášíte?

Historii divadla, mám kritické semináře, zabývám se analýzou textu a dalšími teatrologickými disciplínami.

Z otázky mluvčího slovenského prezidenta mi jen tak neutečete. Jaké to bylo, být v největší možné blízkosti politického dění na Slovensku?

Být mluvčím prezidenta nikdy nebyla má ambice. Bylo to velmi těžké období. Právě, když jsem se jím stal, tak se konflikt mezi presidentem Kováčem a předsedou vlády Mečiarom rozhořel tím nejintenzivnějším plamenem. Projevovalo se to třeba i v tom, že vláda škrtala rozpočet presidentské kanceláře, prezidenta vláčeli tiskem, pomlouvali, nepustili ho do televize, kam si dosadili své lidi. Takže to byla práce velmi namáhavá, takříkajíc od nevidět do nevidět. Pro prezidenta Kováče bylo charakteristické, že to byl dialogický člověk, který byl ochotný o všem diskutovat. Vytvořil si komorní tým odborníků, lidí charakterních, se kterými prodebatoval každý problém. Jemu se dalo klidně říct: "Paní president, tohle je hloupst." On se klidně zeptal, proč a co navrhujete. Takže ta spolupráce byla velmi dobrá. Kováč se chtěl dozvědět vždy nové, aktuální věci, byl ochoten se pídit po pozitivních řešeních a měl velmi dobrý vztah ke svým spolupracovníkům. To nebyl žádný Velký Boss, který své spolupracovníky používá jako pěsce na sachovnici.

Jak vidíte současnou politickou situaci na Slovensku?

I když je trošku dramatická, považuji za rozhodující to, že se podařilo odbourat diktátorové metody, které Mečiarova kompanie na Slovensko zavlekla. Svého času tím vývoj hospodářský i politický zabrzdila na několik let. Slovensko mohlo být o porádný kus dál. Tato současná politická garnitura má všechny znaky přechodného období od totality normalizační i té mečiarovské. Já říkám, že žádné velké skoky se rychle udělat nedají. Revoluce vždy přinesou dobré myšlenky, ale realizují se dvacet let poté. Míra konfliktů je vždy příliš velká na to, aby se zajímavé, velké myšlenky mohly okamžitě realizovat. Takže slovenská politická scéna je rozbitá, koalice není dost soudržná, často se tam projevují jisté osobní a partajní zájmy, což lidi hněvá, ale pokrok v politické kultuře, ale i ekonomice je značný. Slovensko zaostávalo v kandidátských skrutiňích do NATO, EU o koňskou délku za ostatními a za dva roky je dokázalo doběhnout. To mluví hodně o tom, že v politice na Slovensku dnes zdravé síly jsou. I když, že by to byla nějaká selanka, to se říct nedá.

Jak hodnotíte soužití Čechů a Slováků za posledních sto let?

To je téma na tlustou knihu. Já si myslím a vždy jsem byl o tom přesvědčen, že spolužití Čechů a Slováků v jednom státě bylo mimorádně produktivní. Nový stát nastartoval po roce 1918 svou existenci tak rychle jako žádná jiná země v Evropě. Kdyby nebylo Mnichova a Československá republika existovala ještě třicet let, bylo lépe v Čechách i na Slovensku. Ale to je sen.

Jak je na tom slovenské amatérské divadlo?

Mnohé amatérské soubory, které i tady v Hronově sklidily slávu, zestály nebo dokonce zanikly. Je poměrně dost mladých souborů, které mají velké odhadnáni, ale těch zkušeností a vědomostí je trochu méně. Právě levinský soubor, který zde byl, patří momentálně ke špičkovým na Slovensku, i když nepracuje velmi dlouho. Slušné výsledky má divadlo hrané dětmi - zavilo se mrvoučných a výchovných ambicí a vydalo se cestou hravosti a poetizace jednoduchých a někdy i dost složitých věcí.

Problém amatérského divadla u nás je hlavně v tom, že kvůli penězům se festivaly konají v nouzových podmírkách. Nemyslím si, že amatérské divadlo tomu podlehne, vždy zůstane početná skupina fanatiků, pro které divadlo znamená způsob života. Má to ale jednu velkou nevýhodu, že se skála těch divadel zuží. Zatímco jsme měli před listopadem na Slovensku evidováno okolo 1400 pravidelně pracujících souborů, dnes jich máme kolem 250. To je propad markantní. A jen z velkého množství je šance, že vyroste vynikající manšta.

Pokolikáte jste na Jiráskově Hronově?

Poprvé jsem zde byl v roce 1963 jako redaktor Šmejny a pak snad hned od dalšího roku, nejpozději od roku 1965 jsem tu byl každoročně až do roku 1988. Od té doby jsem tu nebyl, až teď.

Jak vidíte Jiráskův Hronov po této pauze?

Nemám pocit, že se něco mimořádně změnilo. Je evidentní, že se proměnilo publikum, soubory, razantní je posun k mladým generacím, ale to je i u nás, to je přirozené. Trošku se mi zdá - z pohledu lektora, že zájem o diskusi o inscenacích a problémech, které jsou širšího charakteru, je dost slabý. Tí mladí nemají dost zkušeností, možná odvahy diskutovat a ta starší generace, z níž jsem tu našel ještě pár lidí, přijímá diskuse víceméně pasivně.

Co vás nejvíce zaujal?

Jsme jen v polovině, takže na soudy je ještě brzy. Ale jako divák - i teatrolog je divák - mám zatím nejpozitivnější zážitek z frýdkomísteckého kabaretu. To je svěží divadlo, jež má myšlenku, je vidět, že ti chlapci z toho mají radost, což je na divadle také velmi důležité. Baví sebe, baví jiné a ještě něco sdělují.

Vladimír Hulec

Za tuto náhradu...

Plešatá zpěvačka

"Vyrhnulé divadlo z medzipriestoru, ktoré nie je ani filozofia, ani literatúra, znamená vrátiť mu znovu jeho miesto a vlastný priestor. Umelecké triky sa nesmú ukrývať, ale musia sa vystaviť, bezohľadne odhaliť a vykázať. Grotesku a karikatúru treba radikálne posilniť a postaviť ako protiklad k vyblednutej duchaplnosti salónnej komédie. Už nijaké salónne komédie, ale frašky, nanajvýš parodické preháňanie. Áno, humor! Ale burlesknými prostri-

edkami. Komickosť tvrdá, prehnana, bez jemnosti. Už ani nijaké dramatické komédie, ale návrat k neznesiteľnosti. Všetko hnat až do paroxyzmu, tam, kde sa otvárajú zdroje tragickosti. Vytvoril drámu pôvodnej mohutnosti: pôvodne mohutná komika stojí vedľa pôvodne mohutnej tragiky," vyhlasoval Ionesco v roku 1957.

A mohol si to dovoliť. V roku 1950 odštartoval komédiou Plešatá speváčka absurdnú dramatiku. V prvej chvíli podľa všetkého o tom ani nevedel. Bolo to v čase, keď sa učil po anglicky a využíval sa v učebnicových konverzačných schémach, frázach a klišé. Tam sú korene excellentných dialógov manželských párov. Plešatá speváčka mala v Paríži, kde bola premiérovaná, doteraz vyše 15.000 repríz!

Je viacerých "zaručených" návodov ako je treba inscenovať absurdnú drámu. Sokolovský súbor si zvolil cestu štylizovaného herectva, ktoré vychádzalo paralelne s textom zo schém a klišé, ale pohybových, ktoré vyrhnuté z kontextu vyznievali absurdne a komicky. Jednotlivé situácie boli vybudované a zahrané presne, veľkým prínosom bol výber herecky disponovaných a disciplinovaných predstaviteľov manželských párov, ale aj ich režijné vedenie. Znejasňujúce je obsadenie muža do úlohy slúžky a ženy do úlohy hasiča. Predpokladám, že tak nebolo urobené zámerne, ale len kvôli typom, pretože zámena nebola akcentovaná ani raz.

Účelná a esteticky pôsobivá bola aj scénografia. Dovolím si sice pochybovať o účelnosti otočenia scény do prázdnego hľadiska kvôli záverečnému fóru, pretože stiesnené priestorové aj kyslíkové pomery mi bránili užívať si vydarený kus v ešte väčšej miere. Až na hasiča boli postavy dokonca aj dobře obuté, čo je v amatérskom divadle zjav nie každodenný.

Štýlizované príchody a odchody zo scény neboli v druhej polovici bud dodržiavané alebo na ne režisér (naštastie) rezignoval. Spolu s tanečnými intermezzami mali sice význam v budovaní temporytmu, ale v kontexte inscenácie boli príliš priamočiare a málo distingvované rafinované ako jej ostatné zložky.

Keď mi pred asi desiatimi rokmi vykladal srbský kamarát Fed'a Popov, že inscenoval Plešatú speváčku takým spôsobom, že diváci padali od smiechu zo stoličiek, pomysiel som si, že to by som rád videl. Takmer sa to dnes stalo skutočnosťou, chýbalo málo. Neviem, aké kvality malo divadlo, ktoré nedorazilo, ale za túto nahradu som viac ako vdľačný.

Karol Horváth

Antonín Fendrych

Bezpochyby zajímavý text v podání výrazných - typově i osobnostně - hereckých predstaviteľov. Veľkým problémom se však pro mne stalo scénické řešení. Celou dobu jsem byl

vlastníkem pocitu, že se aktéři bojuj velikého prostoru, byť by ho snadno mohli omezit na forbínu. Možná i vlivem nepohodlného stání a úmorného vedra jsem byl ukolébáván vlekoucim se temporytmem, ktorý byl jen občas přerušen rázněji a svěžejší replikou. Až těsně před koncem jsem si uvědomil, proč vlastně celé to kouzlení s hrací plochou; nebylo to ale dle mého nezbytné.

P. S. Již po několik desetiletí se traduje, že absurdní drama nelze škratit, neboť by ztratilo smysl. Domnívám se, že se jedná o hlubokou myšku.

Ionesco zúžený na banalitu konverzace

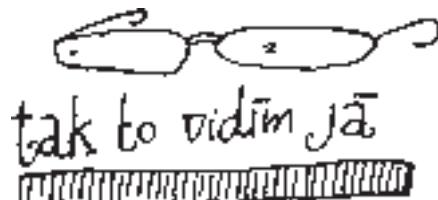
Plešatá speváčka

Když se soubor pustí do textu, jakým je Ionescova Plešatá speváčka, nasadí si latku hodně vysoko. Divadlo bez základu ze Sokolova to risklo a popralo se s klasikem absurdního dramatu se sympathetickým zaujetím. Nikoli ovšem bez problémů.

Shodou okolností už na včerejším Kritickém klubu padla zmínka o tom, že absurdní drama lze hrát jen tak, že netlačíme na absurditu výpovědi, ale jaksi kontra absurdní situaci necháme hrdiny jednat v naprostu realistické či chcete-li pravděpodobnostní konvenci. To platí v plné míře i o Ionescově Plešaté speváčce, která začíná a končí (znovu začíná?) ukázkovou konverzaci spořádaného anglického páru u anglického krbu po anglické večeři. Jen pozvolna se do ní začínají loudit zprvu sotva poslýchnutelné absurdity, které se stupňují až v naprostou destrukci nejen smyslu výpovědi, ale samotného jazyka a divadelního gesta.

Režisér Martin Vokoun jakoby se inspiroval jednou z Ionescových scénických poznámek o tom, že text má byt pronášen monotónním hlasem a bez emocií (týká se to ale jen vstupního dialogu pana a paní Martinových), a nechává herce mluvit po většinu hry v jedné intonační rovině odpovídající vyprázdnené konverzační konvenci, která - například u predstavitele pana Smitha - sklouzává ovšem nebezpečně až k recitaci. Téma bezobsažné

pokračování na straně 4

Plešatá speváčka

Petr Haken

V strašlivém realistickém vedení, ktoré mísťa vybízalo k relaxačnému spánku, proběhla absurdní komedie.

Principy absurdního divadla byly dodrženy až na druhou část děkovačky, kdy se nám herci zcela reálně uklonili.

Tomáš Jarkovský

Znám podobné návštěvy...: „Odkud máte ty pěkné šaty? Ach ano, díky, děkávám je na zázvoru.

Zuzka Hodková

Myslím si, že text je kvalitní sám o sobě. Ale herecké provedení souboru to jistě posunulo ještě dál, nejen nonverbální formou. A jak že se to vlastně plešatá speváčka čese?

František Štibor

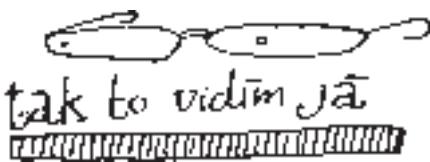

Pamatujete na Neznámku ve Sluňčním městě? Jak se tam z oslíků stali mávnutím kouzelné hůlky malíci bořící konvence? Autor sovětského bestsellera dokládal jejich zvrácenosť mimo jiné tím, že v divadle seděli diváci na jevišti a herci hráli v hledišti. Včera jsme to zažili taky. Zpočátku. Jenže nakonec jsme se stali herci na jevišti všichni. A před prázdným sálem. Olej od kupce na rohu, je vždycky lepší.

Josef Tejký

Sokolovští překvapili hned na úvod zásadní změnou a připravili těm, na něž sedadla nevybyla, zážitky téměř fakírké. Patřil jsem bohužel mezi ty pokrouceně stojící a potíci se a dost možná, že moje reflexe je poznamenána. Ionescův text, patřící ke korunovačním klenotům absurdního dramatu, byl rozkryt invenčně a po mé soudu herecky skvěle obsazen. Přiměřené gradování absurdního komunikačního kódů myslím stagnovalo ve střední části a příliš rychle naopak vytrysklo ke svému vrcholu ve finále. Onen nenový nápad s obnažením prázdného divadelního sálu a děkování se do něj sice fungoval, ale dal se přečíst ještě dříve, než se vůbec začalo a divák za něj zaplatil nepřiměřenou daň.

Modré drahokamen

Petr Haken

Vřele doporučuji všem tatínkům s dětmi, které maminky pošlou v sobotu dopoledne do divadla, aby doma nevotravovali. Tatínkům obyčejně nezbývá než odložit děti v sále a pak jít do divadelního baru na pivko a tak.

Tatínkové s dětmi, jděte na Mrkvajzníky! A nebojte se, klidně jděte s dětmi do sálu!

František Štibor

Co se děje? Co se děje! Druhé představení tohoto dne a já se zase úžasně bavím. Na ty palačinky se v Jihlavě určitě ještě někdy zastavím. Nebo jinde. Doufám. Kéž vás hravost a postřeh nikdy nepouští.

Tomáš Jarkovský

Trochu jsem žárlil na děti, že je to prej představení pro ně. Ale po malé zadostiučinění jsem cítil, když po představení sebrali malé holčičce tu loutku. Patří jí to, potvoře! Přítež si nebude přivlastňovat to, co se líbí mně... just!

Zuzka Hodková

I když je to představení pro děti, vtáhlo mě do děje. Obdivuju herce za to, že i přes většinu „dospělého“ publiku, udrželi celé vystoupení tam, kde mělo být, v rozzářených dětských očích.

Josef Tejkl

De Facto Mimo se de facto střífalo se svými Mrkvajzníky téměř do středu divácké přízně, a to napříč generacemi. Hravé, ba skotáčivé, zaskakující, překvapující, kontaktní... A hoši neodolatelně různorodí a zároveň kompaktní coby sehraný kvartet, muzikální, nadaný pochopením pro loutku a míru.

Antonín Fendrych

Modré drahokam-Skvělé, nápadité, pro všechny generace. Gradačce vtipů. Textová i scénografická nápaditost. Doslova jsem litoval, že tenhle drahokam končí. Proud, gejzír, vulkán. Hoši, děkuju!!!

dokončení ze strany 3

společenské konverzace sleduje inscenace sokolovského souboru prostředky hyperkorektní výslovnosti a popojením šálků čaje s afektovaně odtaženými malíčky. Jakoby se režisér dobrovolně vzdával vytváření dramatických situací, s jednou zajímavou výjimkou, kdy proti dialogu manželů Martinových jde kontrapunkicky jejich stupňovaný erotický kontakt, ústíci ústrojně do pointy vyšlovené služkou Máry o tom, že Donald není Donald a Alžběta není Alžběta.

Zatímco obsazení služky Máry mužským představitelem dojem ze hry nijak nerušilo, naopak se ocitalo v provokující souvztažnosti se sdělením "Mé pravé jméno je Sherlock Holmes", o představitelce Velitele hasičů to už říci nelze. Především proto, že nesnesitelně šumí (ach, ta výslovnost!) a má tendenci vyhrávat komickou stránku textu. V závěru hry ale převážila u všech postav komika nad tématem prázdniny, snad i vinou horkem unaveného publiku, které se vděčně chytilo na udičku Ionescových absurdních replik. Přitom u Ionesca zdaleka nejde jen o komiku a už vůbec ne jen o absurditu slova. Autor citovaný i v programu inscenace mluví o "pojmec vyprazdňujících se od svého obsahu, gestech vysvělekaných ze svého významu, parodii na divadlo" atd. Ale dosáhnout tohoto sdělení na scéně je úkol opravdu těžký, s nímž v případě Ionescovy hry zápasí i daleko zkušenější tvůrci profesionálního divadla. Pokus sokolovského souboru objevit si pro sebe absurdní drama pokládám proto při všech výtkách za hodný ocenění.

Co jsem ale nepochopila, bylo použití hudebních předělů (opera, jazz, rock) a příslušných pohybových etud. Připadaly mi jen jako pokus o rozrušení stereotypního temporytmu, ale pro mě to byl vpád poněkud neústrojný, mechanický a nadbytečný, který o postavách ani tématu nic osobitého nesdílí. Nicméně, mohu se mylit. Radmila Hrdinová

údajům v programu ji předvedli pouze čtyři pánové. Měli s tím plné ruce práce, ale vůbec to nevadilo, naopak z toho vznikaly další vděčné situace. Hrálo se ve svížném tempu, až divák téměř nestal sledovat, jak se pánové proměňují z Jardů na muzikanty hrající na housle a kytaru, podzemníka Žoužalu, škodolibé modré stromy či neposedný ocas Zelené Gizely. Vypadalo to, že jich je aspoň dvakrát tolik.

Vlastní příběh Mrkvajzníků není nijak překvapivý a když ho čtete, připadá vám i trochu řídký. Nikoli ovšem při jevištěm provedení, které se vyznačuje velkou mírou vynáležavosti, hravosti a hlavně nakažlivou radostí ze hry a bezprostředním kontaktem s dětskými diváky. Umně se tu žongluje se slovíčky a jejich smyslem, přičemž se ctí pravidla češtiny ("Děcka, všimla jste si..."), do rýmovací hry jsou zataženy i děti (stejně jako do dalších akcí), ozve se tu i pár pěkných hudebních žertů (Vltava, Osudová). Není tak často k vidění, aby si čtyři kluci dokázali takto kontaktně hrát s dětmi, jejichž věk je stanoven už od dvou let výše, a nenudili přitom ani dospělé publikum, a jak se zdá, tak ani sebe. Jejich mrkvajzníci jsou sympatičtí i tím, že to nejsou žádní svatouškové - rádi se vám a povalují, takže i na cestu za uneseným kamarádem je třeba Jardu pořádně pobídnout, a nebýt Žoužela, tak jeho cesta skončila už v modrém lese. Ale nakonec všechno dobře dopadne a v princeznu se promění nejen příšerná Gisele, která nadále bude žrát už jen kýbly a vaný želatinových medvídků ("Bude ti špatně," varovalo ji zřejmě z vlastní zkušenosti dítka z první řady.), ale vlastně všichni včetně diváků, kteří odcházelí chroupajice mrkev s pocitem, že tahle "pohádka krátká jako půl párátka" měla svih a vtip. Pro mě alespoň zcela jistě. Díky.

Radmila Hrdinová

Mrkvajzníci pro nejmenší, největší i prostřední

Modré drahokamen
anóbrž Zelená Gisela
a Mrkvajzníci

Mrkvajzník je zvláštní druh trpaslíka. (Pozor, neplést se skřítky, to je jiná čeleď.) Má válečkovité tělo, žádné končetiny, proto se mu dobré válí, má dvě čubrnidla, nosák neboli rypec a především dvě mrkvajzy místo uší. A hlavně je s mrkvajzníky legrace nebo s randa.

Pohádku o mrkvajznících Jardovi a Jardovi a strašlivé příšerě Zelené Gizele přivezlo na hronovskou scénu Divadlo De Facto Mimo Jihlava a proti

Modré drahokamen (Mrkvajzníci)
Divadlo De Facto Mimo Jihlava
Foto: Ivo Mičkal

Pokus o študentský kabaret

Misionári

Navonok je téhou inscenácie

Misionári divadla Prádelna kabaretné pásmo špeciálne skomponované a zahrané ako správa o ľudstve pre iné civilizácie. V skutočnosti som bol svedkom správy o stave chápania divadelnosti troch mladých mužov, ktorí pôsobili dojmom, že jediný problém, ktorý registrujú, je veľké teplo v sále Sokolovne. Ak tak bolo, myli si.

Za pokrčeným bielym plátnom so zreteľnými švami označujúcimi neistú ruku službukonajúceho krajčíra a s odsledovateľnou štruktúrou vyrobeného budúceho javiskového zázraku typu čožetoza-prekvapenie vyleziezplachty, sa v zvukovej rovine odohralo problematické pristátie misionárov.

Inscenácia, či presnejšie pokus o študentský kabaret sa spočiatku tvárla ako správa o ľudstve koncipovaná ako show. Aj keď býva milým zvykom odpúšťať študentskému divadlu väčšinou aj neodpustiteľné, musí byť nedostatok profesných skúseností a zručnosti nahradený aspoň svojským, obrazoboreckým, vtipným videním prezentovaného problému, absencia hereckej techniky vloženou energiou. Všeličo sa dá prepáčiť, ak to je nekompromisné, držé, zábavné, milé, aby si zaslúžili pamätníci v hľadisku mohli zaspomínať na časy, keď oni boli ešte nekompromisnejší, drzejší, zábavnejší a milíš a keď majú generační rovesníci tvorcov pocit, že to tým fosiliám teraz nakladajú aj za nich.

Môžem ešte tolerovať, že si správu o "stave človeka" skoncipovali pravdepodobne len na základe toho, na čo si matne počas skúšok pospomínali zo stredoškolského učíva a že veľmi náhodne a nekonceptne (z hľadiska výstavby východiskového textu) ich pozliepali do záhadného tvaru poprekladaného nepochopiteľne trápnou zápletou o utečenom väzňovi vydávajúcom sa za ženu. Nuž čo, študentské divadlo, licencia poetica. Dokážem tolerovať aj absenciu herectva, to takisto forma dovoľuje, vo zväzsenej miere som sa začal potiť pri spievaných pasážach a pokusoch o poéziu. Väznejšie problémy sa pre mňa však začali pri pôrode, keď sa z "javiskového zázraku" vystrčili chlpaté mužské nohy a zo škáry medzi nimi vytŕčala hlava bábiky, aby bola po miernych problémoch porodená v slušivých šatočkách telovej farby a bez puponej šnúry. Bolo to včase, keď sa show o ľudstve už dávno bola premenila na zmätenu správu o vzťahu tvorcov k ženám, dievčatám, sexu, sexu

a sexu. Bolo to včase, keď sa nadhľad z úvodu (trvajúci asi desať minút) dávno stratil v čiernej diere (štربine), ktorá postupne pohltila nielen celú inscenáciu, ale aj samotných tvorcov. Trasú sa mi klávesy, ale aj toto som ochotný prepáčiť, veď viete - študentské divadlo.

Čo však nemienim tolerovať v žiadnom prípade, je absencia pôvodného humoru a nadhľadu nad sebou a v tom prípade aj nad témou, pretože jedným z najzákladnejších znakov študentského divadla je fakt, že nakoniec sú implicitnou témou samotní tvorcovia. Je mi to ľúto, ale bolo to bezzubé, neinvenčné a duševne upotené.

Za takúto správu o ľudstve by nám to Klingoni spočítali. A o Vogonoch ani nevravím.

Karol Horváth

Misionári - last minute show

Misionári

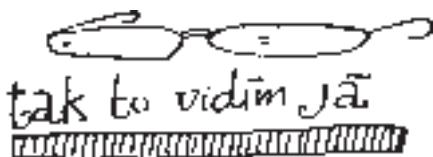
Videli jsme divadélko kabaretního typu. Autor ostatně v titulu užívá termínu show. Z tohoto zorného úhlu je potřeba tento kousek posuzovat.

Princip divadla na divadle může být velmi uvolňujícím elementem, avšak v tomto případě nebyl. Herecké výkony jsou, co do nasazení, velmi snaživé a ... nepresvědčivé. To jsme si mohli uvědomit na absenci kontaktu s divákem, o kterém si navíc myslím, že vstřícný být chtěl. Je zřetelné, že od chvíle, kdy vykristalizuje princip, že se herci přestávají střídat v úkolech a nositelem příběhu člověčího osudu se stává Norman, začíná nastupovat víc nápadů a méně se prvoplánově sděluje. Narůstají všeobecnější motivy, více se hraje se znaky, rytmus se zlepšuje. Jakoby si najednou herci s tvarem představení více věděli rady. A - všimněme si - divák v tuto chvíli konečně začíná reagovat. Škoda je, že se jedná vlastně o závěr představení. Vrátime-li se na začátek, vidíme razantní exposé, které se dohrává víceméně ve velmi vypjatém rytmu a nasazení, avšak jsme svědky verbálního sdělování, nikoli divadelní podívané - a už vůbec ne show. Je to škoda, neboť více režijních nápadů by usnadnilo kontakt s divákem. Dokonce se domnívám, že se nejdá o potřebu nějaké geniální koncepcie, ale o hrací plochu, na kterou přinesou nápad protagonisté, protože v tomto typu divadla je kardinální schopnost herce poradit si, hrát si - ne vyplňovat sepsaný plán.

A k tomu tedy poznámka o scéně. Ptám se, není možné si pomoci tím, že nějak pojmenujeme tu plentu a musí-li být bílá, neboť neuvěřitelně přitažuje divákovu pozornost. Je potěšitelné, jak si s ní v závěru herci poradí. Jako možné srovnání nápaditosti bych se nebál použít zážitek ze hry souboru De Facto Mimo Jihlava, kdy hravost rovná se inventivou a kdy i nepřijemná situace (upadlý ocas Gizely) herci využijí v svúj prospěch.

Dál vyprávět nebudu - dál neumím.

Pavel Purkrábek

Misionári

Petr Haken

Lehce postpubertální, lehce vulgární taškařice. Představení může patrně skvěle fungovat před specifickým publikem. Dobре zafungovalo i v Písku. Tady fungovalo přestalo. Přesto si našlo svého diváka a to je dobré.

Zuzanka Hodková

No... Snaha vidět byla. Jednoduše inteligentní humor se stal beznápadně nudným. Jen škoda, že jsem se pobavila až při závěrečné scéně. Každopádně ale budu dnes před spaním počítat ovečky.

Tomáš Jarkovský

Zhubtit všechny tři vtipné momenty do desetiminutového představení, byl by to báječný zážitek. Šílené vedro sice nenašlo příjemnou předstartovní atmosféru, následné osvěžení se však také nekonalo.

Josef Tejkl

Rosičtí Misionári v zapárené „prádelně“ Sokolovny nechytili ani za srdce, ani za rozum. Snad jen finální obraz probral z letargie, vyvolané jinak tuctovým „příběhem“ chatrné konstrukce a povýtce narrativního přístupu.

Vít Závodský

Další úrodička z letošní šrámkopiesecké žně, poslední a zřejmě zatím nejlepší opus z dílny režírujícího i hrajícího autora, volně srovnatelný např. s jihlavským Hukotem 4 či spíše s nynějším frýdecko-místeckým Impériem - o televizně filmových souvislostech nemluvě. Výchozí námět kuriózní, na koleně připravované "prezentačky" naši planetky před "mimozemstvem" vesmírného Expa 3000 kdesi v Krabí mlhovině byl zpracován inteligentně a se snahou o kompozičně motivickou sevřenosť, rozvinut do řetězce sémantického, slovního i akčního humoru a recesně parodických gagových nápadů. U méně navštívené večerní "ontogenetické three-man-show" ne všechno vycházel dostatečne kontaktně; na Strašákovy příští invenční /pseudo/happeningy můžeme však být právem zvědavi.

Pánové jsou mimo

Hrát divadlo pro děti je vděčné. Vídět divadlo pro děti hrané čistě pánskou společností je málo vídané. Hrát divadlo pro děti pány z De Facto Mimo (Jihlava), kteří na Hronově nejsou nováčky, a kteří tu uvedli např. politickou satiru *Hukot 4 či koláž z dekadentní poezie Inu*, mládí je mládí, to už je trochu silný kafe. Ovšem Martinovi Kolářovi to problémy nedělá. Je to pro něj prostě všechno trochu mimo...

My tak zrovna zas přehlídky nevyhledáváme, konečně jsme vlastně trochu mimo a moc se neorientujeme. Pak nám Dáša vždycky řekne, co řekl Hulec nebo co řekl Zajíc a my si vždycky těžko vybavujeme, kdo to vlastně je. No, teď už to víme! Ale jezdit na přehlídky nás baví, aspoň si zahraje me. A to sterilně pánský obsazení v týhle mrkvajznický pohádce je pouze dílem osudu, je to záskok za nepřítomnou Markétu a Káju, ty jsou na dovolený. Jo a na Hronově jsme vlastně definitivně mimo, protože jsme neviděli žádný představení a už jedem pryč.

Pustili jste se, po Hukotu 4 a po poezii Karla Hynka do pohádky; máte nějaký pedagogický syndrom, či snad taková povolání?

Ale vůbec ne, toto po pravici je referent správy technických dokumentací, toto po levici zas operátor tavení skla a já zkouším žít se uměním, což je stejně absurdní. Ale my už jsme dělali pro děti, po hádku Šáskumprásk, taky jsem si to napsal a hráli to v Brně v Polárce, ale moc se mi to nelíbilo, tak jsem si to udělal sám, po svém - a byla to první věc, kterou jsem režíroval. Pak to bylo na Popelce v Rakovníku a pak, no, už jsme to nechťeli hrát. Ale mrkvajznici se hrají už asi dva roky, tak pětačtyřicetkrát jsme to už hráli.

A čím nás De Facto Mimo překvapí příště?

Pustili jme se i do klasiky, dělali jsme Čechovy Námluvy, to byla - pro mě - nová zkušenosť, nový impuls takový. Jinak nepíšu, není čas, nikdo mě netlačí, nejsem Shakespeare, ale nějakou pohádku mám, hru rozepsanou a taky obsazenou, ale není čas prostě, ale slyšel jsem, že nejlíp se píše v noci, od deseti do tří, tak to asi vyzkouším...

pravil Martin Kolář

a ukousl další pořádný kus z rízku, kteřich jim pořadatelé přinesli v pekáči cca deset...
-sg-

Zabít režiséra!

Sokolovské Divadlo bez zákulisí funguje v současné podobě asi osm let. Hraje dvě, tři premiéry do roka - od klasických her, komedií, tragedií až po Ionescovu Plešatou zpěvačku, kterou včera uvedl namísto annoncovanejaneční skupiny NoTa. Režisér Martin Vokoun, mimochodem student divadelní režie na DAMU, svůj soubor uvedl takto:

Hledali jsme nějaký nový pohled na divadlo a Plešatá zpěvačka byla výzva. Následovala Lorcova Krvavá svatba, takže spektrum uvažování o divadle máme poměrně široké. Zpěvačku dělá jakási mladší sekce souboru, který je jinak vícegenerační - naše metody práce spočívají na co největší komunikaci, mluvit, mluvit spolu, vzájemně, klást otázky, konfrontovat názory, tedy neinterpretovat požadavky režiséra, ale spolupracovat. A to té naší mladší sekci vyhovuje.

A poslouchají vás členové souboru?

No, někdy bývají diskuse ostré, ale vždycky to nějak ustojíme. Pohádáme se i do krve („a chcem zabít režiséra!“, ozývá se hlas jedné z hereček), ale emoce vybují, já si zalezu do chladnějšího koutku a za chvíli jdeme dál.

Jak vás přijímají v Sokolově (30. tis. obyvatel), máte své domácí publikum, chodí se na vás?

Předchozí soubor měl svou stálou „klientelu“, která plnila premiéry i reprízy, většinou zábavných her, a když jsme dokončovali Plešatou zpěvačku, tak nás skutečně přepadaly obavy, zda na nás lidi přijdou, přece jenom je to jiný žánr, ale kupodivu na nás přišli a dokonce o hodně víc mládeže začalo chodit do divadla, naší vrstevníci, takže jen v Sokolově máme za sebou asi patnáct repríz, všechny vyprodané...

Proč vlastně děláte divadlo?

Nechtěl bych říkat nějaké klišé, že jako chceme divadlem něco říkat, vyjadřovat svůj názor na svět a tak. Prostě mě to baví, proto taky divadlo studuju, a rád dělám s kamarády v Sokolovském divadle.

A ti v tuto chvíli do hovoru vstoupili...

(Václav Vršecký, herec) Já studuju medicínu, a to je moc studia, tlustý bichle z anatomie, a když přijde víkend, tak je divadlo skvělá relaxace, skvěle to uvolňuje. Navíc lékař samozřejmě potřebuje trénink v komunikaci... (Lucka Toušecká, dramaturgyně Městského domu kultury a herečka j.h.) No, někdy je snadnější žít život na jevišti než ten vlastní (smích)...

Orosení misionáři

Na Hronově poprvé. Parta mladých mužů z Rosic u Brna, která pokouší divadlo na tamním zámku a navíc ještě páchá jiné aktivity, koncerty, výstavy, festival, fungují jako občanské sdružení, které podporuje město. Parta kolem autora Pavla Strašáka. Ostatní část souboru se věnuje i interpretačnímu divadlu, klasickým titulům, ale tito pánové jsou taková zvláštní vrstva. Zpocený po prvním představení odpovídá na terase Sokolovny Pavel Strašák, autor Misionářů...

Když soubor Prádelna vznikal, tak se sešly dvě generace, těch starších, kteří působili v rosickém Tylovi, který postupně zanikl a my, někdejší gymnazišté, začali taky jakýmsi interpretačním divadlem. Takže těch vrstev je v Rosicích víc, včetně dramatického kroužku mládeže kolem šestnácti sedmnácti let.

Co vás nejvíce těší na tom, že jako autor jste i u zrodu inscenace?

Je to vzrušující, když se to dává dohromady. Děláme nad hotovým, kompletně napsaným scénářem, hotovými dialogy, hledáme souvislosti, další plány, vrstvy, které ten text mohou rozkrýt.

Co chystáte, už máte nazbrojeno na nějaký nový počin?

Misionáři nám zabrali mnoho času, jezdili jsme s nimi po celé republice. Je to taková hra do plenérů, takže jsme ji hráli v různých prostředích, takže nedostatek času zatím brání něčemu novému. -sg-

Misionáři, Divadlo Prádelna Rosice
Foto: I. Mičkal

Plešatá zpěvačka, Divadlo bez zákulisí Sokolov
Foto: I. Mičkal

Na začátku bylo slovo

Foto: M. Drtina

Seminář R (jako Režie - herectví - dramaturgie) nese podtitul Od slova k jevištnímu tvaru. A tak má první otázka k jeho lektorům, Marii Kotizové a Vladimíru Zajícovi nemohla znít jinak.

Na začátku bylo slovo?

Zajíč: Ano. Pokud se chceme zabývat pravidelnou dramaturgií, tak na začátku je slovo, tedy text, a z toho se pak různými cestami dojde k jevištnímu tvaru.

Tato cesta je tedy náplní vašeho semináře?

Kotizová: Myslím, že je to první seminář zde na Hronově, kde se riskantně spojuje režie, dramaturgie a herectví dohromady. Většinou se každé dělá zvlášť. Sami jsem do toho šli se strachem, jak přihlášené účastníky semináře srovnat, protože se samozřejmě přihlásili lidi, z nichž část chce dělat režii, část dramaturgií a část herectví. Už na začátku jsme poznali, že ti lidé jsou ale sami v sobě nevytířiděni, že se chtějí pohybovat kolem divadla, ale nevěděj ještě, kde je jejich "pravé" místo. A tak se nám je povedlo záhy sjednotit a teď pracujeme neuveritelně intenzivně. Abych se vrátila k vaší úvodní otázce. Na začátku bylo slovo, v našem případě jsme vybrali Gogolova Ženitbu. Udělali jsme s ferkventanty podrobný dramaturgický rozbor vybraného kousku textu a nad ním pracujeme jak po dramaturgické tak režijní a herecké stránce. Postupně jsme účastníky rozdělili na tři skupiny - režiséři, dramaturgové, herci - a ukazujeme, jak se v divadle tyto skupiny propojují, jak kooperují a podobně. Neznamená to však, že by si jedni - třeba režiséři - nemohli vyzkoušet jiné profese - třeba dramaturgií nebo herectví - a naopak. A pokud nám vydej čas, podíváme se i na celý text Ženity.

Jak vznikl nápad udělat tuto dílnu?

Zajíč: Na všech přehlídkách, že jich oba absolvujeme mnoho, se setkáváme s tím, že se tyto funkce - režie, dramaturgie, herectví - buď zcela nesmyslně sluhují, nebo příliš separují. A tak jsem si řekl, že zkusíme takové harakiry, a ukážeme účastníkům semináře komplexní vhled

do tohoto procesu vzniku inscenace. Snažíme se jim sdělit: Takto vypadá slovo tištěné, takto vypadá mluvené a takto hrané. A dokonce do toho přibíráme i prostor, byť jen jako myšlený, scénografii, byť jen myšlenou, zajímá nás také chování v prostoru až do mizanscény. Toto sice mohlo být harakiri, ale vyšlo to nádherně. Máme dvacet účastníků, všichni jsou mezi 20-30 lety, někteří jsou poprvé na Hronově, někteří prošli nějakým kursem a všichni dělají někde doma divadlo. Majka měla geniální cvičení, kdy během jednoho sezení v pátek dala všechny tak dohromady, že to dneska je tak, že ten seminář není jen 4 hodiny dopoledne, ale celých 24 hodin denně, kromě asi 4 hodin spánku. Přijali jsme to - ještě po představeních se všichni scházíme, pokračujeme v rozboru inscenací ten den či minulý den zhlédnutých, což trvá 2-3 hodiny, a pak jsou další tak jedna dvě hodiny, do půl druhé dvou v noci, kdy si povídáme co a proč. A oni pokračují dál, my staríci již tolík nevydržíme...

Co jste si od dílny - či vlastně semináře - slibovali?

Zajíč: Málokdo umí slovo zhmatnit. Často se děje jedna věc. Tvůrci text přečtou - ne třeba špatně - a zjistí, co v ruce mají. Pak začnou přemýšlet, co z toho udělat, a místo, aby se zabývali tím CO mají hrát, začnou hledat JAK to mají hrát. Prostředek se zamění s cílem a vznikají často nesmysly. My bychom chtěli ukázat a seznámit začínající divadelníky, jak s textem nakládat dramaturgicko-režijní a v důsledku toho i herectví, tedy komplexní cestou. Absolventi by z tohoto setkání měli dostat jistý divadelní grunt.

Kotizová: Velký problém amatérských souborů je, že většinou nemají dramaturgií, ať už samostatnou, nebo že by to režisér uměl. Přemýšleli jsme co s tím a takhle vzniklo toto spojení. V Třešti a Dačicích jsem si to už částečně odzkoušeli, ale tam to bylo ještě víceméně zvlášť. Dopoledne Vladimír seznamoval s dramaturgií a odpoledne či druhý den jsem pokračovala v režijně hereckém procesu. Dohromady jsme to zkusili až tady.

Zajíč: Rozhodli jsme se mimo jiné i proto, aby to bylo dobrodružství i pro nás. Myšlenková a - jak se ukazuje - dokonce až fyzické. A funguje to. Z toho jsme nadšení. Oni našli v Ženitbě tak erotické motivy - a to ji znám, odvážuju se tvrdit, dobře - že jsme zírali. A pasujou tam, vůbec nejdou proti autorovi a dokonce jsou v duchu textu. To je ta radost i pro nás. Ale ještě jednou zdůrazňuji, jsme si vědomi, že jsme měli kliku na lidi a že to vůbec nemusí být pravidlem.

Vladimír Hulec

schoda ludus

Seminář J jako Jevištní řeč očima děvčete s velmi špatnou artikulací

Tento seminář byl pro mě výzvou, moc nemluvím, protože mám abnormální množství řečových vad. Bála jsem se, že to budou zkoumat a přijdou na to. A tak jsem se rozhodla, že akorát pozdravím. Trochu nervozně a trochu rozpačitě jsem šla do schodů, tiše jsem našlapovala a tu jsem byla zaskočena tím, co vidím. Na schodech stálo 17 seminaristů v čele s Reginou Szymikovou, byli v kruhu, drželi se za ruce a dělali dechová cvičení, mám trochu pocit, že šlo spíše o holotropní dýchání a zdalo se, že téměř levitují. Najednou lektorka vycitila přítomnost cizí osoby, zavelela a jedním gestem všechny seminaristy shodila na zem. Pozvali mě mezi sebe. Paní Regina opět jedním gestem zavlela a bylo ticho. Seminaristé se seřadili na schodech a po dvojicích chodili ze schodů nahoru a dolů, přitom plynule recitovali a lektorka jim opravovala držení těla, říkala, jak mají dýchat a kontrolovala plynulost řeči při chůzi, pak všechni seminaristé začali recitovat říkanku Kouzlí, kouzlí kouzelník..... V tu chvíli se zdálo být více než jasné, že jsou to kouzelníci. Vzala jsem tedy nohy na ramena a běžela jsem o patro výš, kde seminář Jevištní řeč, vedl pan Jaroslav Kodeš. Otevřela jsem dveře a kyvem hlavy jsem pozdravila a napsala jim na papírek, jestli zde můžu zůstat a koukat se, jak pracují. Oni kývli, že jo. Pan Kodeš říkal, že mi něco ukáží, žertem poznamenal, že kouzlo to nebude. Postavil seminaristy do kruhu a dal každému do pusy korkový špunt, se kterým mluvili, tak, aby jim ostatní rozuměli, prý je to velmi dobrá technika na rozmluvení, protože až špunt vyndáte z pusy, tak se vám pak mluví jedna báseň. Zkusila jsem si dát zátku do pusy s nadějí, že až jí vyndám, tak budu mluvit tak hezky jako všechni kolem, ale zázrak se nekonal. Báseň, tou to znovu začalo.... ještě se zátkou v puse začali unisono recitovat Kouzlí, kouzlí kouzelník... Bylo to jako zlý sen, lektor řekl: a teď jsme v Karlových varech na kolonádě a procházíme se po dvojicích, a nevím jak, ale vážně jsme byli na kolonádě, kde si všechni kluci a holky vyznávali lásku pomocí básničky Kouzlí, kouzlí kouzelník... Aby to nebylo málo, tak z Karlovarského městského rozhlasu se ozvala, mě již velmi dobře známá básnička o kouzelníkovi, jak kouzlí a lektor s pýchou prozradil, že to dopoledne natočili jeho seminaristé. Kývnutím hlavy jsem se rozloučila. Jediné na co teď myslím je, zda je lepší mít špunt v nose nebo řečové vady v puse.

Johana

Hronoff

Vajce

Odpoledne v parku a večer ve stanu u divadla jsme měli šanci dozvědět se, na kolik způsobů se dá rozbit obyčejně-neobyčejné vejce. Nutno podotknout, že každým z nás tisíckrát prováděné rozklepnutí nad rozpálenou páničkou, byl ten nejnudnejší. Zato vejce rozstřelené pohonnou jednotkou kosmické rakety, chycené a roztlučené v Macoše - hmoždíří nebo lapené a ubité pastičkou na myši patřily k těm skutečně inspirativním. Pánové Ondřej V2 a Petar V1 svým Vajcem opět potěšili a pobavili. To už snad ale ani nemá cenu zmínovat. Salvy smíchu u přeplněného stanu vyvolal jejich hodinový výstup o životě a soupeření nás všech obyčejných konzumních křapek. V1, stejně jako jeho vejce (Davidův vtip), patří k druhu aktivních jedinců, žijících v menších bytových schránkách na okrajích našich měst a lednic, V2, stejně jako jeho vejce (opakování Davidův vtip), reprezentují pasivní část populace žijící ve větších úložných ledničních a městských center. Divák navíc zjistí na kolik třetin se hraje hokej v prodloužení a fotbal. Přiznání se k inspiraci Svérákem, Smoljakem, Horníčkem i Werichem, uvolněná pohoda, pohotová improvizace, uvolněné gagy a koulení očima. Je to „jen“ zábava, ale po parném dnu stejně osvěžující, jako příjemná večerní koupel.

František Štibor

2x Foto: I. Mičkal

Divadlo Dívka z pléna

Zaznamenáno na Kritickém klubu (úryvky).

Přední bychom se chtěli všem omluvit. Mluvené slovo má určitou intonaci a je pronášeno v konkrétní atmosféře. Zaznamenáno pak může někdy mít posunutý nebo až opačný význam. Neberte tedy tyto rádky jako přesně formulované verdikty, ale jako záznam nezaznamenatelného – jako pokus o zprostředkování a připomenutí...

Manžel na inzerát

Jakub Korčák:

- Představení se vymykalo všemu, co jsme zatím na JH viděli - ukazuje přirozené lidi v přirozených situacích, nemá větší ambice, než pobavit. Jednoduché představení, kterému se svou bezprostředností, laskavostí a upřímností podařilo získat publikum. Nešlo přitom o nic víc, než o víceméně realistickou ilustraci textu, s věrohodně zobrazenými postavami, a o komunikaci s publikem.

- Je škoda, že je inscenace postavena převážně na slovním humoru. Situace nejsou strukturovány, chybějí dominanty, vrcholy, takže celek působí monotoně. Na začátku představení bylo přitom vidět, že má soubor smysl i pro situacní humor (namáčení pytlíku s čajem). Šance k bohatému mimoslovnímu jednání byla například ve scéně, kdy manžel vlečou dědečka do „Šťastného přístavu“, nebo ve scéně strašení.

- Insencace hraje snad až příliš na strunu zábavnosti, připomíná tak televizní tvorbu. Mohli bychom přitom rozkrývat charakterystiku postav a hledat jejich dramata, což by souboru přineslo další podněty.

- V každém případě šlo ale o milé setkání. Ale i pouhé setkání je dimenze, která je potřebná.

Pavel Purkrábek:

- Insencaci vladne realismus, ale nejde jen o realismus popisný. Soubor používá prostředky, které výtvarnou složku posouvají výš (např. pneumatiky jako rámy obrazů). U vkusného kostýmování lze mluvit o tvarování dramatické postavy.

Jan Císař:

- Libochovičtí na Hronově nezklamali. Oproti Vysokému, odkud byli nominováni, bylo hronovské představení méně barvitě. Je ale dobré, že tady v Hronově trochu ubrali.

Daria Ullrichová:

- Insencace stojí na charakteru postav. V tomto směru je její potenciál nevyužity. Problém může být, že režisérka sama hraje.

- Hlavní postava je ztvárněná jako „žena do nelehky“, kterou jen tak někdo nedoběhne. Na strašení by asi nalétnula postava jiného typu. Eva Andělová má ovšem úžasné herecké charisma a je na jevišti okouzlující.

Petr Toman (dříve „mladík z pléna“):

- Bylo to příjemné oddechové představení, při němž není třeba přemyšlet o tématu. Milá komedie.

- Sympaticky vykreslená je hlavní hrdinka, horší už je projev její přítelkyně, kterou chce provdat. Linie příběhu s vdáváním se vůbec trochu vytratila. Představení pro mě trochu přestalo fungovat při příchodu manželů, kteří nepůsobil věrohodně, stejně jako následující scény.

- Představení se chvílemi blíží televizním estrádám, zvlášt neuvěřitelná scéna strašení, která šla proti duchu postavy

Jakub Korčák:

- I když se jedná o oddechový žánr, vždycky má smysl se ptát na dramatičnost situací a na možnosti jejich rozehrání.

muž s knírem:

- Nelíbilo se mi to. Humor mi připadal laciný. Když si je představitelka hlavní role tak jistá, jak tady zaznělo, proč si pořád chodí pro podporu diváků až na forbínu?

- Očekával jsem pěkné vesnické divadlo, ale to pro mě skončilo na samém začátku (čaj)

Moderátor Josef Brůček na závěr diskuse jemně doporučuje chodit na divadlo jako na divadlo, ne s očekáváním, zda bude vesnické či jiné.

Sniežka

Jan Císař:

- Složité otázky jsem si nemusel klášt. U tohoto představení je těžko něco interpretovat.

- Soubor má všechny předpoklady pro typ divadla, který dělá. Členové souboru působí na scéně neobyčejně příjemně, mile, mají jakýsi scénický sex-appeal a výborné improvizovační schopnosti.

- V souvislosti s inscenací vzpomínám na reakce kritiky na začínající divadlo Semafor. Stejně jako tehdy dobové kritice mi při sledování představení vadí absence myšlenky, ideje... Ale tehdy bylo brzy jasné, že Semafor dokáže přesně vyjádřit atmosféru doby. Jejich tvorba v sobě měla obrovskou vnitřní svobodu, bylo v tom cosi, co „kaše na všechno“. Možná, že v tom, co dělá VOSTO5, je něco podobného, co způsobuje, že jsou jejich vystoupení tak přitažlivá pro tolik lidí.

- Interpretovat Sniežku a hledat v ní téma by byla blbost. Soubor si krásně hraje s publikem a publikum má být trochu klamáno. Jejich tvorba není vlastně divadelní - ignoruje divadelní pravidla i zákonitosti kabaretu. Navazuje na českou tradici, která i na velké dějinné události reaguje humorem (jako za války divadlo Větrník). Jde zřejmě o paradigmatický fenomén (fenomén, který zastupuje určitou skupinu jevů).

dívka z pléna:

- Představení mi připomnělo tvorbu Divadla Járy Cimrmana, které mám moc ráda - úvod se podobá jejich seminářům. Měla jsem zážitek z promítání a mačkání fotografií.

muž s knírem:

- V tomto představení bylo promítání konečně smysluplné!

- Jejich humor oslovuje široké spektrum publika od běžných diváků přes lektory až po potencionální sebevrahy (reakce na poznámku jednoho z diváků)

dívka z pléna:

Co bylo počáteční inspirací? Polská píseň?

soubor:

Když jsme se na Slovensku setkali s partou polské mládeže. Pouštěli si výběr z polské hitparády z uplynulého roku. Asi pět těch písni zazní v našem představení. Příběh, který se vypráví a ilustruje diapozity, vychází z překladu polské písni.

Petr Toman:

- Výkon souboru byl obdivuhodný, jen mě mrzí, že neumím polsky. Řadím soubor ke skupinám jako je DNO nebo soubor, který tu hrál Impérium vrací uhlo. Tvůrci mají příjemný nadhled nad divadelní teorií, nad česko-polskými vztahy, nad turistikou či nad nešťastnou láskou. Spojovacím tématem kdyby bylo "neberte se vážně".

Mirka Císařová:

- Patřím k fandům souboru, ale nevím, čím to je. Vždycky jako bych hned na začátku dostala jiné oči a už během představení se dostaví zvláštní pocit svěžestí.

Solný sloupy

Vladimír Štefko

- Tejklův text je brutální, tvrdý, nevybírávý ve svých verbálních i stylistických prostředcích. Je blízký Mrožkovi či kabaretu.

- Dělat politický kabaret je na jedné straně záslužná věc a je to zcela legitimní, na druhou stranu je to hodně náročné. Když na jevišti zazní, že určitý politik je blbec apod., ztrácí hra parametry uměleckého díla. Solným sloupům chybí nadhled, je to hra vytvořená v zlosti (nebýt tady ženy, řekl bych v naš... nosti). Je tu zřejmá potřeba vykřičet věci, které se autorům nelíbí.

- Inscenace trpí unifikací veškerých výrazových prostředků. Je založena na absurdní scénické konstrukci, muži zde hrají ženské postavy, aniž by je imitovali, tj. bez humoru. (Když přišlo absurdní drama, mělo se za to, že jde o absurdní postavy v absurdní situaci. Ale ono je to naopak - bud absurdní postavy v normálním prostředí nebonormální postavy v absurdním prostředí.)

- Mluví se velmi hlasitě, a lenic jsem přitom nerozuměl.

- Dynamika byla absolutně rovnomenrná, splývající důležité a nedůležité. Divák pak může být brzy unaven a snadno se před takovou výpovědí může uzavřít. Je to škoda, když jsou přitom v textu pasáže, které by se daly na scéně interpretovat kontrastně, např. lyricky.

- Divadelní možnosti textu se nenaplnily a inscenace tak nezískala "mrožkovský styl".

Jan Císař

- Jako porotce postupových přehlídek cítím, že inscenaci spoluodpovědost. Od začátku k té věci mám velmi pozitivní vztah. Mám rád pokleslé druhy umění, nejsem estét a přitahuje mě drsný humor. Předchozí vstupy naznačily, že bylo možné jít cestou politického kabaretu, ale i po lyrické linii... Tentokrát ale počáteční zmínka o Grossovi a Kühnlovi znemožnila jiné než kabaretní směrování.

- Měl jsem chuť zastavit představení, říct stop a pojďme si povídат o čem to vlastně chcete hrát.

Pavel Purkrábek

- Inscenace vytvořila výtvarnými prostředky hezký model světa, včetně ztvárnění dramatických postav.

muž s knírem (z Chomutova):

- Inscenaci jsem přijal s uspokojením, že je udělaná právě takhle. Jsem z oblasti, kde je problém s vysokou nezaměstnaností. Pro nás je inscenace velmi aktuální a některé postavy nejsou autorem stvořené, ale přímo odkoukané z reality.

- V jedné z minulých diskusí říkal Petr Macháček, že amatérské divadlo se od profesionálního liší schopností riskovat, pak tedy klobouk dolů před Černými švihadly, že jdou do rizika největšího.

- Lektoři jsou asi nepozorní, když mluví o absenci kontrastů. Píše o miminkách třeba vybouče jak dynamikou, tak tempem. A je velmi lyrická až dojemná.

Jakub Korcák:

- Osobně v divadle nevnímám jako řešení, když se problémy ventilují agresí a nenávistí. Dávám přednost nadhledu a tvořivosti.

Pavel Purkrábek:

- Kdyby se ale do inscenace ještě podařilo dostat větší plastičnost, mluvili bychom o ní jistě úplně jinak. Hra v sobě ten potenciál má.

Daria Ullrichová:

- Pro hlasovou přepjatost jsem vůbec nerozuměla slovům. Všechny prostředky na mě působili velmi křečovitě. V představení nezazní "poctivá věta".

Anketka

Kdo nebo co je na divadle Pacanda?

Je frenetický potlesk!

Šura Novotná

Pacanda má něco společného s plácáním, slováním i ručním.

Václav Novotný

Něco, co nikdo neví, co to je a je to mezi náma.

Jakub Křivohlávek

Dovolím si reagovat na zcela zavádějící a matoucí anketu, kterou redakce hronovského zpravodaje vyhlásila: Otázka „Co to je pacanda?“ je zcela neregulérní. Toto slovo se skládá z předpony PA a kmenu slova CANDA (kanda). Předpona PA má ve slovu mnoho úloh:

- Mění smysl slova: př. u kmenů slov kobylka a kůň, nožka, rohy

- Uvozuje minulý čas: př. u kmenů slov máta, rez, kult

- Zmnožuje, zvětšuje: blb

- Upřesňuje: louk, ráda

- Zvýrazňuje: ch

- Popírá: kultura

- Popírá popírané: ni-máma, popř. ni-manda

Bez matoucí předpony PA je význam slova CANDA (kanda) pochopitelně nejen všem divadelníkům, ale i minimálně vzdělaným spoluobčanům obecně znám

Josef Brůček

Je pravda, že jsem ani nezaznamenala žádnou spontánní diváckou reakci.

Josef Tejkl (autor a režisér inscenace):

- Bohužel se hrálo "pod dekou". Bylo horko a dusno, herci i diváci byli zpocení předem. Až večerní představení se povedlo o něco líp. Děkuji, že byla kritika prof. Štefkou tak vlivná!

Regina Szymiková:

- Došlo ke známému paradoxu, kdy mluví herci tak hlasitě, až jim nebylo rozumět.

- Měla jsem při představení doslova "fyzicky odpudivý pocit" (v divadle poprvé). Všechno to nejdříjemně bylo ještě znásobené. Byl to záměr?

Josef Tejkl:

- Záměr to byl, ale neměl být naplněn prostředky monotonnosti, nebo hlasitou a nesrozumitelnou mluvou.

Mirka Císařová:

- Když jsem viděla představení dříve, publikum souznělo a inscenace velmi dobře fungovala.

Zaznamenali haj a feš

Kvalita v kvantitě

(Ohlédnutí za letošním Open Air programem X. mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů aneb "Deset dnů které otrásly Hradcem Králové")

Před pěti lety se Open Air program přidružil k oficiálnímu festivalu Theatre European regions. Začínal s 37 představeními a rozpočtem 150 tisíc, letos jich bylo 82 a rozpočet ve vyhouplo na 300 tisíc. Loni hostil "In" a "Open" dohromady 87 souborů z 11 zemí světa, uvedeno 132 představení, v nichž vystoupilo 1049 účinkujících pro 49 tisíc diváků. A letos festival nabral ještě na objemu, hrálo se i ve třech divadelních stanech - Continuo, Vosto5 a Teatro Tatro, v divadelní boudě anglických Head Quarters - v ní 48 desetiminutových představení pro 48 x 10 diváků. Divadlem žilo celé staré město, všechny scény Klicperova divadla i Divadla Drak, naše milá Vosto5ka slavila divadelní hody na dalším pěkně divadelně chyceném místě starého města, na Kavčím plácku, i výstav byla celá kupa, denně koncerty kapel, od rockových po swing (i poslední vystoupení Karla Zicha...).

I když jsme návštěvníky na volných prostranstvích museli odhadovat, nejsou statistická čísla nijak na fouknutá: mezi 21. a 30. červnem se hrálo celkem 234 představení, vystoupilo 136 souborů ze šestnácti zemí Evropy (a taky Japonci, ti jsou dnes všude). Na nejrůznějších jevištích a podiích vytvářelo postavy a děje 1 077 umělců (a jezevčík Aja), královéhradeckému divadelnímu, muzikantskému, performačnímu a výtvarnému obžerství se oddalo 56 226 diváků - produkce Klicperova divadla uvedla 128 představení v podání 51 souboru s 438 účinkujícími před 38 876 diváků, divadlo Drak se postaralo o 24 představení od 19 souborů - 200 účinkujících tu hrálo pro 4 800 diváků - a Open Air - přilákal 12 550 diváků na 82 produkce 66 souborů, jež tvořilo 439 umělců z řad profesionálů i amatérů. Poprvé byli na OAP i zahraniční účastníci, ze Slovenska, Slovinška, Maďarska, Švýcarska, Holandska, Německa a Japonska - vynikající japonský tanecník butó Ken Mai přispěl do OAP při cestě na pražský festival PROSTOR NoD.

Hradecké "Regiony" jsou zřejmě největším evropským divadelním festivalem po francouzském Avignonu - do kvantity produkce soustředěné v nabídnutých hracích dnech. Ale i letošní Avignon byl komentován jako "kvalita v kvantitě". Hradec Králové ovšem může (zatím) nabídnout jen necelá dvě

procenta produkce oproti Avignonu, kde se letos hrálo od 8. do 31. července na sto padesáti scénách cca 700 titulů - 14. 002 představení, 585 souborů, 2.172 umělců, 100.000 platicích diváků! - což jsou čísla z bilančních článků deníku La Provence z konce července. Takže srovnávání Hradce s Avignonem může být pouze v rovině metaforické.

Kvantitativní rozdíl hradeckého festivalu však byl zcela zřetelný - v narvaných sálech Inu i na všech otevřených scénách OAP. Divákům vůbec nevadilo, že se nedá vše stihnout, že je třeba si vybírat. Vždyť jen Lasicova Cyrana chtělo vidět třikrát tolik diváků, než se do Klicperáku vejde. A tak se vydali za Open programem, protože tam se navíc neplatí vstupné! A před divadly se zpívalo a pilo, mimochodem to k otevřeným festivalům patří, at je to Avignon nebo Hradec, hospody si už i u nás užívají své, v historickém centru Hradce je na 40 předzahrádek, další stánky jsou festivalové...

Zájem o vystupování v Open Air programu začíná být masivní, řadě souborů, i některým profesionálním, jsme museli s politováním poděkovat za ochotu přijet, že se už do programových časů nevešly. A je třeba připomenout, že soubory nedostávají honorář, jen něco peněz na režii, na cestu a zdarma je ubytujeme - jako bonus se mohou postavit nebo posadit na volná místa v sálech oficiálního programu na kouzelné last minute kartičky.

Open Air program dává dohromady pod hlavičkou Impulu a Volného sdružení východočeských divadelníků jen osm lidí. Dva z nich, autor článku a jeho žena, do konce dubna registrují přihlášky, od května do začátku června komunikují se soubory a štírují programovou skladbu, píší programový bulletin, chystají propagaci a zařizují ostatní, včetně záboru veřejného prostranství... Zbytek týmu, opečovávatelky souborů a technici, nastupuje při zahájení festivalu. Tato osmička dobrovolníků si vystačí na celý "Open" sama a navíc si letos vyzkoušela hranice současných možností OAP, tedy využití maximální frekvence hracích časů v souvislosti s prostorovým a technickým vybavením.

Na letošní Open Air Program zůstanou krásné vzpomínky: na stovky dětí s maminami, které každý den obložily Letní scénu Klicperova divadla, protože se hrály pohádky - vynikající Malé divadélko z Prahy, Neslyším z Brna, Čmučáři. Maratón pražské Vosto5ky, která do svého stanu přilákala generační vrstevníky a hrála Vosto5 své Sniežky, Hrusice a Stand'art kabarety až do rána (viz podobná hronovská mise). Krásná byla představení hereckých škol (seriál režiséra Nebeského-Bakchantky, Crave), popradských divadelníků s vynikající Švantnerovou Malkou a Šulíkovou Zabíjačkou, Cyrano v provedení herců ostravského Národního divadla moravskoslezského, pobavila smečka kritiků kolem Puchmajerových. A taky Circus Sacra s Draceanou, Divadlo DNO, Střípek Plzeň, Na cucky z Olomouce, Divadlo Na rázcestí v Banské Bystrici. Hradeckou premiéru měl i brněnský ÚstaF a opět bylo skvělé Divadlo Lišen, diváci žasli nad neuvěřitelnými kousky slovenského loutkáře Matija Solce (do Hronova nepřijel, protože má důvod!), prvotřídní a kulturně neobvyklý zážitek

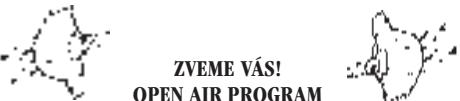
dodal japonský performer Ken Mai, bravurní představení předvedly holandské herečky s vynikajícím Bergtaalem od Harolda Pintera v nastudování iráckého režiséra Rasoula Saghira, báječní byli performeri z Luzernu, Detlef Vogt, žonglér z Německa, a to jsme nevyčerpali všechny kvalitativní přínosy letošního OAP.

Hradecký festival dospěl k nijak samozrejmé, ale určitě nijak nekvalitní kvantitě. Jeho dnešní síla je také v obrovském diváckém zájmu, v chuti publika spoluprožívat divadelní svátek, být při tom a užít si. Město samo má diváckou kapacitu, po deseti letech vybudovanou základnu publika z branže včetně kritické obce. A stále víc a víc přijíždějí mladí "kulturní turisté", baťúzkáři - jako do Avignonu, jako do Karlových Varů - možná brzo pro jejich ubytování budeme muset zřizovat stanové městečko... Divadlo evropských regionů, srovnáván stále s Avignonem (kde již 58. ročník!), má za sebou teprve dětské krůčky. Držme si proto palce, aby to všem, a zvlášť pořadatelům vydrželo, aby neztratili dech. A kdo chce vystoupit, ozvěte se!

Saša Gregar

O hradeckém festivalu Vladimír Benko (Commedia Poprad)

"Bylo to překrásné dny, vynikající atmosféra. Je to skvělé, když na každém kroku se hráje divadlo. Setkali jsme se s fantastickou ochotou a podporou organizátorů. Hrát na nádvoří Radnice nebo barokního jezuitského semináře v noci - to je zážitek, má to obrovskou divadelní sílu, navíc je tu vynikající akustika. A publikum vytvořilo vynikající symbiózu s herci i hrou, a taky nás odměnili fantastickým potleskem."

ZVEME VÁS!
OPEN AIR PROGRAM
ANEBO ULICE PLNÉ KOMEDIANTŮ
při XI. ročníku mezinárodního festivalu
Divadlo evropských regionů
21. - 30. června 2005 v Hradci Králové

OPEN AIR PROGRAM je otevřen profesionálním i amatérským souborům. Hraje se zásadně "pod širým nebem", pokud to počasí dovolí. Náhradní prostory nejsou k dispozici.

PÓDIOVÉ PRODUKCE uvádíme na nádvoří Radnice (variabilní podium 6x4 m) a Městské hudební sině (6x6 m) a na letních scénách profesionálních divadel. Opony a tahy nejsou! Nabízíme nejnutnější zvukovou a v noci i osvětlovací techniku, organizační zázemí.

POUЛИČNÍ DIVADLA mohou vystupovat v uličkách starého města, na pěších zónách moderního, tzv. "Gočárova města", v parcích, prostě všude, kde si soubory najdou své diváky. Technické podmínky si soubory zajišťují samy! Pořadatel nezajišťuje žádné vybavení ani připojení! Honoráře se nevyplácí. Soubory hradíme příspěvek na dopravní náklady, bezplatně zajišťujeme ubytování, každý člen souboru obdrží volný „Last Minute Ticket“ na představení oficiálního programu Divadla evropských regionů. Představení jsou propagována na plakátech, v programovém bulletinu, v denním tisku a v deníku Hadrián, jsou ohlášovány začátky představení.

Uzávěrka přihlášek je 30. dubna 2005.
(In Program www.klicperovodividlo.cz, Open Air Program, www.vsvd.cz)

LIPNICKÝ MANTL

Malý hradní divadelní festival Lipnický mantl již tradičně uzavírá prázdninovou kulturní sezónu na zdejším středověkém hradu a koná se vždy poslední srpnový víkend. Bohužel se nám dnes už nepodařilo zjistit, pokolikáte se letos festival vlastně koná. Havlíčkobrodské Sdružení Labyrinth je po brněnském Divadle Klauníky, které si festival vymyslelo a s organizací začalo a po Správě státního hradu v Lipnici, které s tradicí pokračovalo, již třetím organizátorem v pořadí.

Na lipnickém festivalu v minulosti vystupovali takoví skvělí komedianti a muzikanti, jimiž jsou Bolek Polívka a Jiří Pecha, Divadlo Klauníky, Nerez se Zuzanou Navarovou, Divadlo Koňmo, nebo Dismannův dětský rozhlasový sbor a mnoho dalších.

Poslední ročníky festivalu dávají více prostoru divadlu dětskému, loutkovému a malým studiovým scénám. Svůj prostor pak v rámci časových a kapacitních možností získávají také čím dál víc i osobité amatérské soubory jak z regionu Vysočiny, v jehož srdci tajemný hrad Lipnice leží, tak i z jiných míst celé republiky. Pořadatelé se snaží o prolínání a pestrost uměleckých oborů, a tak nechybí vystoupení hudební, autorská čtení, výtvarné výstavy, letos opět i filmová tvorba. Diváci budou mít možnost vidět filmy, s nimiž se jejich autoři v červnu zúčastnili finále Národní přehlídky českého amatérského filmu Český lvíček 2004 v Ústí nad Orlicí. Se svými mile hladivými písničkami se v rozjezdu programu představí i brodský folkař Pavel Lutner. Páter programu festivalu však i letos tvoří především divadelní inscenace.

Tento ročník festivalu přivítá i divadelníky z Vysočiny. Zastupovat je budou ochotníci z Třeště s komedií Šťastný Nový rok. Inszenace prošla řadou divadelních přehlídek a s úspěchem baví diváky v desítkách sálů již druhou sezónu. Dobronínskí Zmatkaři poté, co se vypořádali po svém s odkazem nesmrtné Babičky Boženy Němcové, sáhli opět po české klasice. Tentokrát si na mušku vzali Staré pověsti české. Dvakrát se na Lipnici divákům představí pražské studiové divadlo Tréma 29, které pravidelně každou středu vystupuje v Klubu Utopia v bělehradské ulici. Kromě absurdní jednoaktovky Sławomira Mrožka o třech trosečnících, kterí řeší problém s nedostatkem potravin Na širém moři, přiveze soubor také zřejmě nejdéle hranou amatérskou inscenaci v českých zemích. Text komedie Vánoce na Velikonočním ostrově napsal její protagonist Petr Gruša již v roce 1974 pro svoje tehdejší domovské Divadlo Lampa. V lednu měla obnovenou premiéru a jistě dokáže i po téměř třiceti letech zaujmout a pobavit. Pohádkový svět v různých podobách do Lipnice tentokrát přivezou východočeši. Chrudimská děvčata z Divadélka Z pytlíčku pobaví děti pohádkou O Mlsalce, královéhradecké Divadélko POLI s principálem Jiřím Polehňou sehraje loutkovou taškařici Pustý les a krátkou rakvičkárnou na staré téma Don Šajn. Neví-

se už od kdy, ale sobotní večer vždy uzavírá Divadelní společnost Klekhiopetry, vedená autorem a režisérem Radkem Tůmou. Loňské salvy smíchu vyvolával mravenečník ve vlastní adaptaci Pohádky máje bratří Mrštíků, letos přiveze Shakespera – Něco o Hamletovi. A na hradě se bude prý i hodovat. Tedy nejen umělecky. Ostatně, byl už někdo někdy s Hamletem na rautu? Nechme se překvapit. Černí šviháci z Kostelce nad Orlicí vtrhli jako uragán jak do vod českého divadla, tak v minulém roce i na jeviště hradního divadelního sálu. Drsná temná groteska Amatérí sepsaná a režirovaná principálem Pepou Tejklem, byla dokonce navržena na Cenu Alfréda Radoka. Přijedou i letos! Inszenace Solný sloupy je dílem stejněho realizačního týmu, a kdo se domníval, že hranice živočišnosti Amatérů se již nedá překročit, může být překvapen... Těšíme se na Vás...

Sdružení Labyrinth Havlíčkův Brod

P.S: (V minulém roce jsme, tuším, uváděli, že jede o 11. ročníku v pořadí, ale pátráním v archivu novinářských výstržíků jsme zjistili, že se 11. ročník konal již nejméně dvakrát, ne-li třikrát. Mohli bychom tedy pořádat třeba „jubilejní třetí jedenáctý ročník“, potom i „čtvrtý“ a „pátý“, a tak pokračovat v tomto zmatku dále, ale nakonec to považujeme za zbytečné. Nejde přece o čislovky, ale o to, že se opět podařilo zorganizovat dvoudenní a doufejme, že pohodové setkání přátel divadla různých forem.)

Don Šajn – Jiří Polehňa, Hradec Králové
Foto: M. Drtina

LIPNICKÝ MANTL 2004

Pátek 27. srpna

- 18.00 – Recitál Pavla Lutnera
  - 19.00 – Šťastný Nový rok – DS Karla Čapka, Třešť
  - 21.00 – Vánoce na Velikonočním ostrově – DS Tréma 29, Praha
  - Sobota 28. srpna
  - 11.00 – O Mlsalce – Divadélko z pytlíčku, Chrudim
  - 12.00 a 18.00 – Český lvíček 2004
  - Projekce snímků českých filmových amatérů, účastníků finále letosní národní filmářské přehlídky
  - 14.30 – Pustý les – DS POLI, Hradec Králové
  - Loutková pohádka pro malé i velké
  - 16.00 – Ze starých pověsti – DS Zmatkaři, Dobronín
  - 17.30 – Don Šajn – Jiří Polehňa, Hradec Králové
  - 19.30 – Na širém moři – DS Tréma 29, Praha
  - 21.00 – Solný sloupy – DS Černí šviháci, Kostelec nad Orlicí
  - 23.00 – Něco o Hamletovi – Divadelní společnost Klekhiopety
  - 24.00 – Exhumaniace – Lipničtí šviháci
- Neděle 29. srpna
- 18.00 – Koncert vážné hudby
  - Výstava prací členů Fotoklubu Havlíčkův Brod, grafika, obrazy a paličkované krajky manželů Bartuškových.

Barokní divadlo v Kuksu

V prostředí Šporkova hospitalu na Kuksu, dokonc s divadelní kulisou někdejšího zámku v té měř skutečné velikosti, a to na patnácti hracích místech (např. v kostele Nejsvětější Trojice, v Lapidáriu, v Comedien Hausu, v barokní lékárničce ve sklepení hospitalu) se od čtvrtka 26. do neděle 29. srpna bude hrát 46 představení inspirovaných barokním uměním. Vedle desetidenné Stivínovy poutě na Kuks, Ulice blázů a pouliční Hanawurstiády, se budou hrát např. inscenace Pasquinos a Morforio vezou Herkomana do podsvětí (Geisslers Hofkomedian), Princ a chudá (Česká Lípa), Draceana (Circus sacra), Tanec smrti (Duo di Kuckus), Přepestrá legenda o Kateřině panně (Tyjátr na káře) či Johannes Doktor Faust v češtině a němčině (studenti z Pardubic). Přímo mezi sochami Matyáše Brauna v Lapidáriu uvedou hradecké Jesličky se smíšeným sborem Jitro speciální projekt - Komenského Labyrinth světa, do Kuksu přijede italské Teatrovivo s autentickou inscenací komedie dell'arte s názvem Comici et Capocomici (představení z letošního Avignonu!), zazní i písňě lidového baroka (Gajdoši Brno), v programu je řada dalších koncertů, barokní módní přehlídky, projekt Roztančené baroko a workshop „commedia dell'arte“. Nenechte si ujít! (www.theatrum.zde.cz)

-sg-

Čajovna U BÍLÉHO DRAKA

Vážení čtenáři, protože doprovodný program v čajovně a ve stanu je již vyčerpán, dovolte mi, abych se s Vámi tímto článekem rozloučil. Je samozřejmé, že čajovna i stan budou fungovat dále, po celou dobu Jiráskova Hronova. Doufám, že jsme Vás naším programem aspoň trochu potěšili. A co víc, protože nás všechny tato hudba baví, tak Vám již mohu prozradit, že jste byli svědky „0.ročníku Stankova hudebního koutku“, který se, jak všichni doufáme, stane příjemnou doprovodnou tradicí Jiráskova Hronova.

Ve středu hrála ve stanu skupina IN2FUNK, kterou sponzorovali firmy z Hronova a okolí – a to firma Martex Lubomíra Matince, DTV Jaroslava Novotného, pan Milan Bráť a firma Hašpl – výroba hřebíků. Všem děkujeme.

Včera jsem také psal o tom, že poslední koncert skupiny CUBANA SUMMER je v ohrožení. Dnes již dobrá zpráva – díky mnoha drobným dárcům koncert proběhne v původním termínu.

Jiráskovu Hronovu zdar a někdy příště ahoj!

kemis

9:00-12:30
Semináře a dílny

14:00-16:00
Kritický klub

16:00 (A) a 19:30 (B) – Jiráskovo divadlo

Rádobydivadlo Klapý
Podle Podzimní sonáty I. Bergmana:
Taková podivná kombinace citů (100')

14:00 (A) a 17:00 (B) – Sál Josefa Čapka

Divadlo na Cucky Domu armády Olomouc

J. Kolář, L. Večerka:
KOLÁŘ(Ž) neví kam jdeme? (25')
Divadlo Jesličky
ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
W. Cope, E. Zámečníková:
Zatracený chlapi (25')

21:30 – Sál Josefa Čapka

Malé Vinohradské divadlo Praha

Tradiční hra pekingské opery:

Na křížovém vrchu (55')

HRONOFF

od 14:00 do 23:00 hod - Park Aloise Jiráska

Rockový koncert

Vystoupení řady známých rockových kapel.

22:30 – Jiráskovo divadlo

Richard Pogoda

Vzpomínání na Miroslava Horníčka (60-90')

DOPLŇKOVÝ PROGRAM

Zpravodaj 74. Jiráskova Hronova

Vydává organizační štáb

Šéfredaktor: Jana Portyková

Redakce: Vladimír Hulec, Alexandr Gregar,
Jan Rolník, Michal Drtina

Výtvarník: Rostislav Pospíšil

Fotograf: Ivo Mičkal

Oficiální stránky festivalu:
<http://www.hronov.cz>

Tisk: GZH, s.r.o.

Cena 5,- Kč

Komiks pro vás připravil Jiří Jelínek

Konečně se také dostalo v oficiálním programu 74. JH na představení pro děti. Organizátoři apelovali na všechny spolupracovníky JH, aby jich do divadla přivedli co nejvíce. Paní ředitelka Marcela Kollertová objednala z Červeného Kostelce své dva synky! A my za redakci hlásíme: Splněno! Dostavila se slečna Sofie Hulcová.

Při představení divadla DNO EPOS na schodech JD se hlídaly dveře, aby do sálu, kde se hrál Manžel na inzerát, nepronikl ani hlásek. Hluk však organizátory obestíl! Pronikl do divadla větracími šachtami ve sloupech.

Opět se topilo! Tentokrát v Metuji plavala školní lavice určená jinak k prodeji i našeho Zpravodaje!

Prodej v úterý... Prodej ve středu...

Poděkování

Šťastný Saša Gregar děkuje Lukášovi Gajdošovi, kterého by rád poznal a předal mu krabičku doutníčků za nález malého hnědého koženého pouzdérka, po němž mu bylo 24 hodin smutno. O, jak krásný byl by svět, kdyby ho obývali samí Lukášové Gajdošové. Děkujeme.

Svazy jednaly

Divadelní organizovaní v SČDO, ve Volném sdružení východočeských divadelníků, v Občanském sdružení divadelních ochotníků a České obci Sokolské včera jednali o některých námětech další spolupráce. Mělo by ji podpořit i jakési kolegium předsedů ochotnických organizací, které by se scházelo častěji než jednou za rok v Hronově. Rokovalo se i o tom, jak inovovat některé svazové přehlídky, především národní přehlídku jednoaktovek a Pohárek SČDO. O Škole základů činoherní režie, kterou pořádá SČDO jako otevřenou akci (tedy nejen pro členy tohoto svazu) informoval František Tomášek z Brandýsa nad Labem, kde se tento dvouletý školící program pod vedením Rudolfa Felzmana od podzimu rozbehne. Pokud byste chtěli o činnosti svazu vědět více, otevřete si jejich internetové stránky, jejichž adresy ještě ve Zpravodaji uvedeme.

-sg-

Divadlo Kámen Praha hledá (poměrně narychllo – od září) herce – muže libovolného věku.

Požadujeme: tvrdou práci.

Nabízíme: tvrdou práci, občas slzy.

Kontakt: Petr, tel. 606 604 875